

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razgledi, poslano ter notice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Čistijo ozračje...

Dosedanja borbeni taktika JDS napram radikalnim za premoč v državi se očividno ni obnesla. Obnesle se tudi niso metode za udejstvitev njenega programa, ker so te metode bile take, da so škodovali strankinemu ugledu, moči in disciplini.

Ni čuda potem, da je zavladala v JDS nezadovoljnost bolj kot kdaj prej, ki je pritrjala stranko do tega, da revidira svoj program.

Kakor se zdi, vlada na glade tega, da-li naj se revidira program na desno ali levo, v stranki sami velika nesigurnost in nesoglasje, kljub temu, da so bili trije strankini člani, na čelu jim Voja Marinković, pooblaščen, da izdelajo skupen načrt revizije programa; nesigurnost tudi vsled sedanega političnega položaja v notranosti države.

V Sloveniji silijo očividno na levo. To so demokratični voditelji pokazali zadnje dni, ko so začeli v »Jutru« govoriti o premostitvi prepada JDS in NSS in je dr. Kukovec zasnubil za JDS tudi delavstvo, samostojne kmete pa opomnil, da jih vodi minister Pucelj po nerazrednih poteh v naročje radikalcev, vsled česar naj se rajši odzovejo svoji doletici sicer se neznani materi JDS. Medtem pa se demokrati kot vlad-

na stranka, da obvarujejo svoj prestiž v državi, pogajajo v Beogradu z radikali o izpremembah v vladi, se umikajo od finančnega in notranje-političnega resorsta.

Teško bo demokratom, da se vzdrže na vladi z radikali, če revidirajo svoj program na levo. Prelom z radikali je potem tem bližji, toda rešitev strankinega prestiža je tudi nekaj. Če gredo pa s programom na desno, nazadujejo s stranko in se morajo pravzaprav tudi programatično udati radikalcem.

Boj dveh najmočnejših kapitalističnih strank v državi za prevlado v državi postaja čim dalje bolj interesanten. V ozadju pa čakajo na izid tega boja kakor gladni volkov — klerikalci, da čimprej pridejo zopet do klerikalistične oblasti.

Meščanske stranke se blijejo za oblast in kapital. Ljudstvo pa jim je zadnja briga. Razedinile so proletarske vrste in od strani mislijo, jim sedaj ne preti nobena nevarnost. Toda dolžnost delavskega ljudstva je, da se čimprej zopet zbere, da se složno dvigne za svoje socialne in gospodarske pravice, za oblast in kapital med seboj na račun njegovih žuljev vojskujočo se buržoazijo pa da spodi — v mišje luknje!

Zvonimir Bernot:

Emancipacija delavstva.

Članek, ki ste ga priobčili v petek pod tem naslovom, se naslanja na tisti članek, proti kateremu sem se oglasil v našem tedniku »Ljudskem Glasu« 21. septembra. Ker se stvar ponavlja, moram povedati tudi v »Napreju«, da tisti članki stranke škodujejo in da jih torej strankino glasilo ne sme objavljati.

Kdor je kaj poduhal k socializmu, ve, da je prepričanje predpogoj in glavna zahteva. Toda ni vse! Če bi bilo prepričanje vse, bi ne bilo treba nikakih organizacij! Le naivni komunisti so tako mislili in upali, da so tudi vojski »prepričani«, saj so tudi oni sami delavci, naši bratje, ki iz »prepričanja« ne bodo streljali na nas. Izkušnja je te ljudi poučila, da ni tako!

V cerkvi je tudi prepričanje vse. Toda dobro vam je znano, da imajo versko prepričanje samo ovčice, ki plačujejo, ne pa tistih, ki vladajo.

Če bi se poznalo prepričanje na nosu! Ali pa, če bi vsakemu prepričancu zrasle na čelu neizbrisne črke JSDS — ker tega ni, vam zatrjuje danes lahko tudi vsak JDSarski uradnik, da je socializem in zabavlja prav odločno na kapitalistični sistem. Cankar je pisal o prepričanju v obliki knjige: v trdih in mehkih platnicah, z zlato ali drugo obrezo in brez obreze, broširano je lahko ali pa tudi le samo na listkih. Napisal je tudi »Hlapce« in kdor jih je čital, ve, da je prepričanje vse in nič.

Prepričanje je treba pokazati. Pa ne samo takrat, ko se to izplača, temveč tudi takrat, ko to škoduje. Če je komu težko pokazati ga — vesel nas, da je naš somišljenik, toda odločeval pri nas ne bo! Socialisti ne sovražimo ljudi, ki niso organizirani, ker vemo, kaj je ljubi kriheh in vemo, da ga je že marsikdo izgubil zaradi svojega prepričanja — toda prav prijateljsko moramo takim odvisnim ali strahopetnim ljudem povedati, da nimajo pravice odločevati v naši stranki.

Organizirani morajo biti pa tudi zato, da plačajo. Če hoče biti stranka neodvisna, se mora sama vzdrževati, niti sprejemati ne sme denarja, če ne ve odkod prihaja — kdor pa ne mara za stranko prispevati, ker ni zadovoljen z njo, ta naj v stranki dela na to, da se izpreme-

ni, ne sme ji pa odreči prispevkov, če hoče ostati politično organiziran. Drugače je podoben tistim pastirjem v cerkvi ali v socializmu, ki so pripravili samo vladati, ki žrtvujejo »vse za stranko« je tako dolgo, dokler stranka tako pleše, kakor oni hočejo.

Socialistična stranka ne mara takih ljudi, pa četudi so najmočnejši! Posebno pa jih ne mara, če so zmožni tako, kakor tisti bivši socialisti, ki je prevel v slovensko »Vladarja«, ki ga je spisal tisti prefrigan in podli Lah, čigar ime znači vsemu svetu najumazanejšo diplomacijo, to je maklavelizem!

Posebno odločno pa odklanjamo take ljudi takrat, če imajo denar in lepe službe, pa ne plačajo stranki, kar ji gre. Neumno je zaradi tega očitati stranki, da presoja vse po denarju. Stranka denarja potrebuje in odkod naj ga sicer vzame? Po denarju pa meri stranka tudi prepričanje in če smo ponovno objavljali strankine sklepe o progresivnem davku, smo vedeli, da uvajamo s tem stranko iz anarhije in avtoritativnosti na pot poštenega dela. Mnogi so se nam smeja in očitali »idealizem«, češ v vsaki stranki so poštini in nepošteni ljudje. Da, toda nikakor ni potrebno, da bi socialistično stranko vladali nepošteni ljudje. Za nepošteno v socialnem pomenu pa smatramo vse tiste, ki so si notom delavskih organizacij priborili službe z 10.000 in 15.000 K mesečnih dohodkov, pa hočejo še vedno plačevati samo 2 K mesečno ali pa še teh ne, češ, prepričanje je vse, sklepi in formalnosti pa nič.

V tem oziru bo strankin zbor napravil red. Čeprav so mnogi hoteli strankino tajništvo onemogočiti — vendar je na Slovenskem toliko prepričanih socialistov, da to tajništvo živi in dela in da ima vse zapisano, kaj kdo dela in koliko plača in tudi kdaj kdo plača. Vedeli bomo, kdo je pomagal stranki iz blata pri razdoru in kdo se bo spomnil na prispevke šele takrat, ko bo že videl, da se izplača!

Pripomnila uredništva. Naši članki »Socializem in organizacija«, »Kaj je disciplina?« in »Delavska emancipacija« imajo namen poučariti svetovni nazor, ki mora preve-

vati proletarske organizacije, če hoče pričakovati od njih to, kar je njih namen. Naša organizacija mora postati in biti formacija prepričanih

socijalistov, če to ni, je vedno v nevarnosti da zaide v zablode. To je bil naš namen.

Peskova afera in učiteljstvo.

(Iz učiteljskih krogov.)

Ta gnusna afera, ki jo je povzročila demokratsko učiteljstvo na pristisk demokratske klike, je za nami. Pristeno učiteljstvo pa ne more iti preko nje, ker največ blata je padlo na učiteljski stan, kateri mora, na račun par zagriženih demokratov — učiteljev, nositi moralne posledice pred vso javnostjo. Sodba ni padla samo na osebo Peskovo, ampak tudi na njegovo contra — priče in s tem na vse učiteljstvo, posebno pa na ono, ki je organizirano v UJU.

Pošteno učiteljstvo, kateremu je ugled organizacije in stanu sanjeval na srcu, mora iz tega procesa izvajati najenergičnejše konsekvence proti onim, ki so zakrivil, da se je učiteljski stan kompromitiral na ljubo demokratske stranke. Če jim je več ta skrajno nesimpatična demokratska stranka, naj gredo v službo stranke! Do sedaj smo mogli o nasilstvih in korupcijah, ki se čim bolj množijo od strani demokratskega učiteljstva; mera pa je polna in naloga vsega opozicijskega učiteljstva je, da začne temeljiti boj proti tem strankarskim eksponentom.

V moralnem interesu vsega poštenega učiteljstva je, da poverjenstvo UJU brez pardona izključi vse učitelje, ki so povzročili to afero, s

katero se že vsak šolarček bavi in kaže s prstom na svolega vzgojitelja. Organizacijo imamo zato — saj tako je mnenje poštenega in značajnega učiteljstva — da štiti ugled in interes učiteljstva in njega stanu, da se bori proti nasilstvom in korupcijam izhajajočim iz katerihkoli političnih strasti.

Demokratsko učiteljstvo je v svoji politični zaslepienosti zavleklo učiteljsko organizacijo v smrdečo blato, da je vsaka desinfekcija nemogoča. Učiteljska čast zahteva takojšnje temeljito čiščenje brez vsakega odlašanja. Učitelji — demokrati naj pomislijo, da imajo le 3% slovenskega ljudstva za seboj in če to število se reducira radi te umazane afele, ki je okužila vsa Slovenijo.

Ako ne bo poverjenstvo UJU napravilo svoje dolžnosti, bode samo dokumentiralo, da UJU ni stanovska nepolitična organizacija, ampak politična organizacija demokratskega učiteljstva, katere pristaši so le še bankirji in verižniki, ki v resnici ubijajo vsak čut do domovinstva v državi.

Op. ur. Objavljamo ta članek ker ima učiteljstvo kot prizadeti stan predvsem pravico, da se o njega tičoč se zadevi vsestransko izjavi.

Bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev v Jugoslaviji.

(Dalej.)

§ 49. Pogrebina se izplača zakonitemu drugu, če tega ni, rodbinskim članom. Ako so pogreb člana oskrbeli drugi, potem se jim do višine pogrebne izplačajo faktični stroški pogreba. Javni zakladi so izvzeti. Ako umrli član nima sorodnikov, more do višine pogrebne oskrbeti pogreb okrožni urad.

§ 50. Mesto podpore, navedene v točkah 1.—3. 4. a) in b) ter 5. § 42, more urad za zavarovanje delavcev dovoliti zdravljenje v bolnici.

1. Bolnikom, ki žive z zakoncem ali z rodbinskimi člani v skupnem gospodinjstvu, če iz kateregakoli vzroka ne morejo imeti zadostne domače oskrbe, samo tedaj, ako oboli član pristane na zdravljenje v bolnici, ali je bolezen nalezljiva ali take narave, da je potrebno zdravljenje v bolnici, ali ako se član ne ravna po navodilih zdravnika ter s tem zavlačuje ozdravljenje;

2. drugim bolnikom brezpogojno. Pod brezplačnim zdravljenjem v bolnici se razumeva brezplačni prevoz bolnika v bolnico kakor tudi potni stroški iz bolnice, v slučaju, da se je član zdravil v bolnici izven sedeža svojega posla. — Za potne stroške iz bolnice se morejo na podlagi statuta določiti najvišji zneski.

§ 51. Stroške zdravljenja članov v bolnicah, vsučiliških klinikah in babiških šolah povrne osrednji urad po zadnjem razredu samo tedaj, ako je oddal člana v bolnico ali naknadno dovolil tako zdravljenje. V obeh slučajih ugotovi osrednji urad oziroma njegovi krajevni organi trajanje zdravljenja, toda najdalje do dne, ko preneha v zmislu Uredbe ali statuta pravica do podpore. — Stroške zdravljenja v privatnih bolnicah in zdraviliščih plača osrednji urad po pogodbi, v lastnih zavodih pa v zmislu odredb, katere izda ravnateljstvo osrednjega urada. — Stroške zdravljenja zavarovanih članov kakor tudi rodbinskih članov vsled spolnih bolezni, trahome, blaznosti

in jetike povrne osrednjemu uradu država, v kolikor je po dosedanjih predpisih dolžna, da trpi te stroške.

§ 52. Član, ki je v bolnici, ali nima zasluga in žive z njim v skupnem gospodinjstvu, dobivajo za čas zdravljenja v bolnici polovico bolnišnice, do katere ima član pravico, če se nahaja v domači oskrbi. — Ako se ne bi član poslužil zdravniške ali če uporablja privatno bolnico ali kopalnico, s katerim osrednji urad ni sklenil predhodne pogodbe za zdravljenje svojih članov, stroški takega zdravljenja, izvzema dokazano nujne slučaje, ne padejo v breme osrednjega urada. — Članu, kateri se je v nujnem slučaju poslužil zdravniške, s katerim ni osrednji urad sklenil predhodne pogodbe, se morejo v okviru točke 1.—3. § 42, izplačati dokazani stroški zdravljenja in bolnišnice za čas bolezni, za kolige uradni zdravnik potrdi nezmožnost za delo.

§ 53. Član, ki je tekom enega leta bil najmanj šest mesecev zavarovan pri osrednjem uradu ter vsled brezposelnosti ne more plačati prispevkov, obdrži pravico do prejemanja najnižjih zakonitih dajatev (§ 42), ako prebiva v področju naše države tri tedne po izstopu iz dela. Če je bil član tekom dveh let zavarovan najmanj dvanaest mesecev, ima pravico do teh podpor šest tednov po izstopu iz dela. Pri določitvi teh rokov se šteje tudi čas zavarovanja pred uveljavljenjem te Uredbe. — Ako je član poklican k vojaškim vajam, ne preneha vsled tega članstvo. Tak član ni dolžan plačevati prispevkov za čas vojaških vaj, ali za ta čas tudi, nima pravice do dajatev. Po končanih vojaških vajah zadobi član pravico do dajatev, tudi za bolezni, katere je dobil pri vojaških vajah. Četudi za časa vojaških vaj mirujejo članove pravice zavarovanja, obstoji vendar njegova pravica do zahteve podpor, katere mu pripadajo za rodbinske člane po točki 5. § 42, te Uredbe. Z vstopom v vojaško službo pri kadru ali snloah z vstopom v vojsko začasa vojne preneha članstvo.

§ 54. Pravica do dajatev, označenih v §§ 42. in 43, te Uredbe zastara tekom enega leta od zapadle podpore.

§ 55. Za člana, ki je izčrpal dajatev za slučaj bolezni navedene v tej Uredbi, se izplača pogrebna samo tedaj, ako je nastopila smrt kot posledica bolezni, za katero je prejel podporo in ako je nastopila tekom dveh let, računajoč od prenehanja izplačil.

§ 56. Člani, ki so popolnoma izčrpal podporo, pripadajočo po Uredbi ali statutu, morejo vsled iste bolezni dobiti novo podporo tedaj, ako so po izčrpanem prejemanju podpore bili najmanj osem tednov zaposleni, odnosno sposobni za službo ter so ta čas bili člani osrednjega urada. Nasprotno pa, ako član ni popolnoma izčrpal podpore, katere mu po Uredbi ali statutu pripada, pa tekom štirih tednov po prenehanju podpore anova zbolj vsled iste bolezni, se računa pričetek izplačevanja nove podpore od dneva prvega obolenja.

(Dalej prih.)

Politične vesti.

† Kraljeva vrnitev. »Riječ« doznava iz Beograda, da se bo kralj Aleksander vrnil v domovino med 15. in 20. t. m.

† Reška konstituenta se bo sestala dne 5. t. m. Predsednik vlade bo postal več let govornik Zanella, ki bo nato takoj prišel pogajanja z Jugoslavijo glede loše Baroš.

† Ti pa bodo dali! Na ženevski konferenci Zveze narodov so prišli tako slučajno tudi do vprašanja pomoči gladujoči Rusiji in so sklenili tudi tako slučajno, da se cela zadeva — ki ni nujna — odloži za novo konferenco, katere se bo vršila v Bruslju. Zahvalimo boga, da Rusija nikakor ne pričakuje pomoči z mlhove strani... In pogledimo, koliko zaslug si je naš poslanik na tej konferenci, gospodin Spaljaković, pridobil za te sklepe. Ta gospod se je, kakor poročajo, v Ženevi prav temeljito blamiral... celo pred zvezo narodov. V svojem ojažnem govoru je namreč že alajneje dvakrat, trikrat udaril po boljševiki in jim prav za juš do nebes povzdigoval ruski — carizem, da so se vsi navzoči začudeno spogledali. Nato m. g. Spaljaković se na drug način pokazal, da se dobro zaveda svoje naloge, ko je namreč, mesto da bi urgiral za čimprejšnjo pomoč, vsem zbranim sveto prisegel, da ne bo njegova domovina dala niti počenega groša ali krušne drobtinice v pomoč — boljševikom, dasi nihče bolj kot ona ne ljubi ruskega naroda. Gospodje na konferenci, ki nimajo Spaljakovićevih možganov, so se še enkrat začudeno spogledali, ne vedoč, kako naj prebavijo logiko iz tega kvasa. O. poslanik je ostal še enkrat blamiran in z njim menda tudi naša vlada, ki pošilja take, take... (pravo ime nam noče iz ust), da jo reprezentirajo. Sicer pa: hlapci so le podobni gospodarjem.

† Poljaki in Rumuni so podpisali medsebojno zaveznisko pogodbo. Zaveznistvo je naperjeno proti Rusiji. Dobro je, če se najdeti dva, da se bosta tolažila v bodoči skupni nesreči...

† V Indiji vre. Položaj v Indiji je vsak dan nevarnejši. Vstaji so proglašili v Indiji svojo avtonomno vlado in so konfiscirali na svojem teritoriju vsa letišnja žetev.

Brzjavlj.

PRED RESNIMI DOGODKI NA ALBANSKI MEJI.

LDU. Beograd, 4. okt. Tiranska vlada neče čakati odločitve veleposlaniške konference in napada neprestano naše meje. Ponoči dne 2. t. m. okoli polnoči so Albanci napadli naše postojanke pri radimerskem potoku. Na albanski meji se opaža zadnje dni zelo živahno gibanje albanskih čet. Čuje se tudi topovski ogenj. Albanska oblastva nastopajo zelo kruto proti našemu življu. Ubojstva so na dnevnem redu.

LDU. Beograd, 4. okt. Zaradi dogodkov ob albanski meji in zbiranja madžarskih čet ob naši severni granici, je bila danes v vojnem ministru konferenca glavnega generalnega štaba. Razpravljali so o odredbah, ki se imajo prevzeti spričo dogodkov ob albanski in madžarski meji, da se naša granica zadostno zavaruje.

LDU. Rim, 4. okt. Jugoslovensko poslaništvo naznanja, da so se ojačile jugoslovenske garnizije ob albanski meji, in sicer zaradi eventualnega gibanja albanskih čet.

SIMA MARKOVIĆ NA DUNAJU ARETIRAN.

Znano je, da se na Dunaju mudil zmirom večje število tajnih policijskih uradnikov, ki so poslani od beograjske vlade, da »nadzorujejo« pokret jugoslovanskih državljanskih na Dunaju. Tako sta bila včeraj na Dunaju aretirana udeležena na kongresu tretje internacionale v Moskvi Ilija Mikić in bivši komunistični poslanec Sima Marković, ki sta sedaj že deli časa bivala tajno na Dunaju. Pri Mikiću, članu eksekutive tretje internacionale, so baje našli znatne vsote denarja v tujih valutah za okrog 100 milijonov kron. Kako poročajo z Dunaja, namerava avstrijska vlada na pritisk iz Beograda izročiti aretiranca jugoslovanskim oblastem.

REŠKA KONSTITUANTA.

LDU Zagreb, 4. okt. »Rilec« poroča s Reke, da se jutri sestane reška konstituenta. Med prebivalstvom vlada zaradi tega veliko zadovoljstvo ter se za otvoritev konstituyente pripravljajo velike manifestacije. Sodijo, da bo takoj došlo do sestave vlade, na čelu katere bo ostal Riccardo Zanella.

Sijajna zmaga socialističnega proletariata na Švedskem.

Stockholm, 3. okt. Dokončni izid volitev v drugo zbornico državnega zbora je ta: socialistične demokrate so dobili 640.000 glasov, 93 mandatov (prej 75), konservativci 454.000 glasov, 62 mandatov (prej 71), liberalci 332.000, 41 mandatov (prej 48), kmetska zveza 185.000 glasov, 21 mandatov (prej 29), levičarski socialisti in komunisti skupaj 127.000 glasov, levičarski socialisti 6 mandatov (prej 5), komunisti 7 mandatov (prej 2). Meščanske stranke so torej izgubile 24 mandatov na korist socialistov in komunistov.

Švedska je ena najnaprednejših držav v Evropi. Njena kulturna stopnja je svetovnoznana. Omenimo naj le, da na Švedskem ni analfabetov. Ni čuda potem, da je socialistično gibanje v tej državi poglavalno tako močno korenineno med prosvetljenim proletariatom. Kljub različnim naziranjem med socialističnimi strankami je proletarijat celo v razdeljenem stanju tako sijajno zmagal in zmagal bi bil čisto gotovo naravnost impozantno, če bi bil enoten. Pri volitvah so volili tudi ženske.

(Ob priliki izpregovorimo kaj več o švedskih socialistih. Op. ur.)

Dnevna kronika.

»Jutro« prekosilo »Novi čas«. V članku »Bolniško in nezgodno zavarovanje in naš obrtni stan«, priobčenem v »Jutro«, št. 232 z dne 1. oktobra 1921, čitamo na drugi strani 4. odstavek: »Napreje poudarja, da prispevkov za bolniško blagajno itak ne plačata ne delavci ne delodajalci.« — V »Napreju«, št. 218 z dne 27. 9. 1921, pa se dotični stavek glasi dobesedno: »Gospodje pozabljajo na eno, namreč, da delavec plača prispevke iz svojega zaslužka, delodajalec pa ne iz zaslužka, temveč prevaja zavarovalne prispevke na samega konzumenta.« — »Jutro« člankar se je torej vedoma zlagal, da s tem škoduje delavstvu. Mi bi ga prosili, naj nam vendar pove, kdo plača za delavce bolniško zavarovalne prispevke? Morda liberalne banke, kaj? Nadejamo se, da bo g.

lo na eno, namreč, da delavec plača prispevke iz svojega zaslužka, delodajalec pa ne iz zaslužka, temveč prevaja zavarovalne prispevke na samega konzumenta.« — »Jutro« člankar se je torej vedoma zlagal, da s tem škoduje delavstvu. Mi bi ga prosili, naj nam vendar pove, kdo plača za delavce bolniško zavarovalne prispevke? Morda liberalne banke, kaj? Nadejamo se, da bo g.

IZPRAZNITEV BURSKE.

LDU Dunaj, 4. okt. Večerni listi poročajo, da namerava zvezni kancelar Schober že takoj v začetku beneške konference začeti vprašanje, katera jamstva bodo dana Avstriji za to, da se faktično izprazni Burška in da se pride v okoliščini tolp ter jamstva za nemoteno posestvo Burške od strani zavezniških vesil. Dokler bi se ta zadeva povojno ne razjasnila, bi zvezni kancelar v splošnem odklonil pogajanja o eventualni ureditvi mej.

STAVKA STAVBINSKIH DELAVCEV V FRANCIJI.

Pariz, 3. okt. Strokovna organizacija stavbinih delavcev v Parizu je sklenila stavkati, da prepreči znižanje mezd.

BREZPOSELNOST NA ANGLEŠKEM OGROŽA VLADO.

London, 3. okt. Kakor poročajo listi, je današnja konferenca med Lloyd Georgem ter industrijskimi in bančnimi izvedenci pojasnila položaj. Lloyd George je, kakor javljajo listi, prejel jako resna poročila o brezposelnosti in o možnosti velikih demonstracij brezposelnih; takojšnja izjava o namenih vlade je sedaj potrebnejša kakor kdaj prej.

GLAD V RUSIJI.

LDU. Moskva, 4. okt. Po sporočilu urada za ljudsko zdravje znaša število gladujočih otrok v Rusiji 4.701.000. V guberniji Caricia se razširja legar. V gubernijah, kjer divja lakota, je zbolelo nad 60.000 oseb. Največ oseb zbolil na koleri, griži in trebušnem legariu.

LDU. Moskva, 4. okt. »Pravda« piše, da prebivalstvo ob Volgi silno trpi vsled lakote. Posebno so prizadeti otroci gubernije Saratov. V tej guberniji je bolnih 822.679 otrok v starosti od enega leta do šestnajstih let. Bolnišnice in otroški domovi niso v stanju sprejeti toliko otrok, še manj pa, da bi jih vzdržavali. Prosjačenje je na dnevnem redu. Državne organizacije se herojsko trudijo, da bi odpomogle tem razneram. Ves trud pa je zastoni, ker je lakota vse preveč razširjena.

NOV BRANTINGOV KABINET.

LDU Pariz, 4. okt. Kakor doznava »Petit Parisien«, je Branting zapustil Zenevo in se vrnil v domovino, ker mu je kralj poveril sestavo novega švedskega kabineta.

člankar to laž popravil in tozadevno prebustil prvenstvo »Novemu čas«. V resnici bi nas bolelo, če bi se to ne zgodilo, ker »Jutrovi« ateisti potem niti odveze ne bi mogli dobiti. — Da, da, »Sol Jugoslavije« se pretvarja dan za dnevom v »popper Jugoslavije«, ki je pa proketo hud za delavno ljudstvo. Kako majhni ste, gospodje...

Boj proti spekulantom v Mariboru. Danes popoldne ob 5. uri se bo vršila pred mariborskim občinskim sodiščem senzacijonela razprava proti verziščku Pertinacu, ki je imel v Mariboru 108 vagonov soli skrite in katero mu je magistrat zaplenil v korist mesta in stanovniške akcije. S soljo je hotel spekulirati, dvigniti ji ceno in tako zaslužiti več milijonov. — Pri razpravi ga bodo zastopali štirje odvjetniki. Povabljenih je več priče s Hrvaške, Vojvodine in tudi drugih krajev. Mariborčani se za zadevo zelo zanimajo.

Za 130 milijonov municije. Listi poročajo, da je vojni minister odposlal v inozemstvo komisijo, da kupi za 130 milijonov dinarjev municije. V komisiji so trije polkovniki in en podpolkovnik. — Kje je tu finančni minister in parlament, da prepreči tako brezposelno razmetavanje denarja, ki ga strdajoče delavsko ljudstvo plačuje državi s svojimi krvavimi žulji?

Ne tirajte ljudi v obup! Državni vpokojence A. M., ki si je moral vsled nizke pokojnine iskati še posebej zaslužka, ki ga je vsled brezposelnosti, ki vlada, našel navsezadnje šele v Mariboru, je dobil ob prvem t. m. kot sluga pri nekem državnem uradu in kot vpokojenec skupno vsoto 921 K za sebo in za ženo, ki je vsled pomanjkanja stanovanj v Mariboru morala ostati v Ljubljani. Tako majhno vsoto, s katero se oženjen par na noben način ne more preživeti, je dobil vsled tega, ker se mu vsled novih naredb odtegnje pri vsoti svojčaz izplačanih draginskih doklad vsoto nekaj nad 5 tisoč kron v prevelikih obrokih (skoro 2000 K mesečno). Te velike obroke je določil sam sveti Birokracij pri soc. skrbstvu, oziroma pri računskem oddelku finančne delegacije, da tira ljudi v obup! Mesto da bi ta sv. Birokracija videla, da mož z ženo (in še celo z dvojnimi gospodarstvom!) Z 900 K namešec absolutno ne bo mogel niti pošeno umreti, in bi odrgoval v malih vsotah vsak mesec, da postavi človeku vsaj živeti, tira ljudi v obup! Sv. Birokracija, nima nobenega socialno - skrbstvenega čuta! (Prizadejmo se, ki se je že itak zadolžil na stanovanju in hrani, se je od obupa malodane jokalo, lo nam je pripovedoval vso zadevo.) Vsemu temu (in takih slučajev je nebroj tako pri aktivnih kakor tudi že vpokojenih državnih uslužbenih) so krive — »preduhovitve« vladne neredbe.

Mozdno gibanje zagrebških zasebnih nastavljenecov. Zasebni nastavljenec v Zagrebu so izročili delodajalcem spomenico, v kateri zahtevalo povišanje mesečnih plač za 30—40%. V petek, 7. t. m. bodo imeli zasebni nastavljenec zborovanje, na katerem bodo razpravljali o svojih zahtevah. Nekatera podjetja so povišala svojim nastavljenecem plače za 25%. Tudi zagrebški grafični delavci so imeli v nedeljo sestanek radi pogajanj z delodajalci glede določitve novih mezd.

Razširjenje ljubljanske bolnišnice. Ministrski svet je sklenil, da država kupi posestvo »Kranjske hranilnice« v Ljubljani na Stari poti z azilnim poslopjem vred za 18 milijonov kron v svrhu razširitve bolnišnice. Ustanovitev moderne porodnišnice bo sedaj mogoča.

Narč za rošitev uradniškega vprašanja, v katerem bo sodeloval tudi Vasa Petrovič, predsednik Udruženja jugosl. uradnikov, predvideva samo svobodno aktivno volilno pravico uradništva. Omožene ženske se ne bodo mogle sprejemati v državno službo.

Nov dnevnik začne izhajati v Mariboru pod imenom »Jugoslovanski Informator«. Tiskala ga bo Ljudska tiskarna v Mariboru. List bo pisan tudi v francoskem in nemškem jeziku.

Zgradba za inšpektorat drž. železnice v Ljubljani. Železniško ministrstvo zgradi v Ljubljani palačo za inšpektorat drž. železnice v Ljubljani. Natečaj za zgradbo to

palače je že razpisan. Poslopje mora biti dograjeno do 15. avgusta 1922.

Sestanek ljubljanskega učiteljskega obrtnih nadaljevalnih šol se vrši na I. mestni deški ljudski šoli na Ledini v sredo dne 5. t. m. ob 6. uri zvečer. Kdor reflektira na pouk v obrtnih nadaljevalnicah v tekočem šolskem letu, naj ne manjka na tem sestanku!

Ukinjenje izdajanje izseljeniških potnih listov v Ameriko. Po obvestilu konzula Zedinjenih držav, bodo izdajali ameriški konzulat viza za izseljeniške potne listine še do 1. decembra t. l. Radi tega bodo naše oblasti, ki so pristojne za izdajanje potnih listov sprejemale prošnje za izdajo potnih listin samo do 20. oktobra t. l. Prošnje, ki bodo predložene po tem roku, se ne bodo vpoštevale.

Cementna tvornica zgorela. V nedeljo 2. t. m. je nastal v skladišču cementne tovarne »Majdan« pri Solinu v Dalmaciji požar. Ker je bilo v skladišču mnogo eksplozivnih snovi, so se dogodile velike detonacije. Škoda je ogromna.

Gdanskost zastopstvo. Na podlagi konvencije od 9. novembra 1920, sklenjene med Poljsko in mestom Gdanskim, je prevezlo poljsko poslaništvo v Beogradu zaščito gdanskih državljanskih, ki se nahajajo na ozemlju naše kraljevine.

Iz stranke.

Diskusijski večer v Spod. Šiški bo danes ob 20. uri v bivši nemški šoli.

Dopisi.

Sevnica ob Dravi. V nedeljo dne 2. t. m. se je vršil ob 9. uri popoldne shod našega KDZ. Poročal je poslanec s. Kisovar o političnem položaju, o agrarni reformi, o viničarjih in o kmečko - delavski zvezi. Ljudstvo je pazno poslušalo stvarni govor našega poslanca, ter odobravalo njegovo predavanje, naker se je tudi ustanovila podružnica kmečko - delavske zveze za Sevnico. Veliko zanimanje za organizacijo so pokazali tudi delavci iz električne tovarne na Fali. Naprosili so sodruga poslanca, naj jih v najkrajšem času obišče na Fali, ker si tamonjše delavstvo želi ustanoviti svojo strokovno organizacijo. V to svrhu se je določil dan 15. oktobra.

Gospodarstvo.

— Pošiljatelj nemških lokomotiv. Na račun vojne odškodnine bo Nemčija do 10. t. m. poslala 25 lokomotiv in 2000 tovarnih vagonov.

— Zveza Beograd - Bukarešt. V Beogradu so se pričele pogajanja v svrhu zgradbe direktne železniške proge med Beogradom in Bukarešto.

— Nova draginja tudi na Češkoslovaškem. Na Češkoslovaškem je kot posledica svobodne trgovine nastala nova draginja in gredo cene živloma znova navzgor. To velja zlasti za meso in moko.

— Na Madžarskem zamenjujejo stare žigosane bankovce po 1000 in 10.000 K za nove bankovce in pri tem odbijejo 75%. Po 31. t. m. ne bo imel stari denar nobene veljave več.

Po svetu.

— Stavka pekarskih pomočnikov je 3. t. m. izbruhnila v Pragi. Pekovski pomočniki zahtevajo vsled nove nastale draginje 20% povišanje plač.

— Ruska pisateljica Maksim Gorki in Korolenko bosta prišla za nekaj časa v Nemčijo, da se zdravita. Sovjetska vlada jima je potovanje v Nemčijo dovolila.

— Znameniti ruski pevec Sallapin je dospel iz Moskve v London. Pravi, da je vesel kakor otrok, ker se nahaja spet enkrat na Angleškem, da mu pa veselje omejuje misel na strdajoče otroke na Ruskem. Povedal je, da sovietska vlada nikakor ne ravna slabo z umetniki, temveč, da se zlasti v zadnjem času zelo briga za njih gnotno stanje. Iz Londona se Sallapin poda v New York, da bo vrsto koncertov v pomoč strdajočim Ruski.

— Alfred Lehmann umrl. Nedavno je umrl v Kopenhagenu vseučiliški profesor in znameniti psiholog Alfred Lehmann. Spisal je metodiko psihologije in zgodovino praznoverja in čarovništva.

— Ameriška konkurenca nikoli ne mluje. V Zedinjenih državah se je pojavil neki doktor Brinkley, hud konkurent profesorju Steinach, ki je, kakor znano, našel metodo pomlajenja starcev. Brinkley je operiral in pomladil nekega 72letnega Jensena tako, da se je mogel tale še isti dan poročiti s postrežnico, ki mu je stregla tekom operacije. Pravijo, da je postrežnica postala tudi nosna. Takoj po tej uspešni operaciji se je Brinkleyu predstavilo 300 drugih starcev, ki se hočejo pomladiti. Če pojde še en čas tako dalje, pa res ne vemo, kje bi modrost na svetu vzeli, če bo vladala sama mladost. Pa morda bo tako boljše?

— Pol milijona naseljencev je prišlo v preteklem letu v Zedinjene države. Po uradnem poročilu je v minulem fiskalnem letu, ki se je končalo s 30. junijem t. l., prišlo v Zedinjene države ameriške 552.132 naseljencev. Italijani so na prvem mestu naselili se jih je 222.496. V prejšnjem fiskalnem letu se je naselilo 193.514 izseljencev.

— Nov višinski rekord. Amerikanski letalski poročnik John Macready je dosegel s 40.800 čevljev visokim poletom višino, s katero je prekosil vse dosedanje rekorde v višino.

Kulturni vestnik.

Turneja Zlatka Balokoviča. Največji jugoslovanski violinski virtuozi Zlatko Balokovič je dobil iz Amerike poziv, da priredi vnovič turnejo po Zedinjenih državah, kateremu se skoraj gotovo odzove.

Jov. N. Tomić: Jugoslavija u emigraciji. Pod tem naslovom so izšle v Beogradu pisma in belješke Jovana N. Tomića iz leta 1917. Knjiga je razdeljena v pet delov. Prvi del govori o emigraciji in narodni propagandi, drugi ima naslov »Jugoslovanska republika«, tretji popisuje jugoslovansko propagando v Švici, četrti del razpravlja o avstrijski Jugoslaviji, a peti del popisuje mladino v emigraciji. — Knjigo je tiskala knjigarna Vuk Karadžića v Beogradu.

Društvene vesti.

Društvo stanovanjskih nalemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja, da se vrši prihodna javna odborova seja v sredo, dne 5. oktobra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mostnega doma.

Cercle français vabi svoje člane, da se udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil v običajnem sporednem v ponedeljek, 10. oktobra, ob 18. uri v pritličju t. državne gimnazije (Tomanova ulica).

Zabavni večer prireditelja zveza vojnih vdov in sirot v četrtek, dne 6. oktobra 1921, v Mestnem domu. Vstopnina 2 din.; otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti. Začetek ob 7. uri zvečer.

Podporno društvo slepih v Ljubljani naznanja svojim rednim in podpornim članom in vsem prijateljem in dobrotnikom slepih, da posluje počenši s 1. oktobrom t. l. v svoji pisarni Wolfova ulica 12 (v ozadju dvorišča) v uradnih urah vsako nedeljo od 10.—12. ure.

Plesni odsek »Družabnega kluba uradništva« prične v kratkem s svojimi plesnimi tečaji. Vsi, ki se za te tečaje zanimajo, naj se čimprej priklase v društveni pisarni Cesta na Rudolfovo železnico (polet restavracije »Novega sveta«) št. 6 in sicer ob torkih, četrkih in sobotah od 14. do 15. ure. Priklasi se tudi lahko pisмено.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZAGROGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA SHODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITO.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Mesečno sobo

v mestu išče soliden gospod proti dobremu plačilu. Ponudbe na upravo Napreje pod »Caniruj«.

»TRIBUNA«

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana Karlovska c. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Premogovnik Zagorje o. S. Trboveljske premogokopne družbe sprejme v službo

pomožnega jamomerca.

Sprejemni pogoji so sledeči: Dovršitev rudarske šole, popolno znanje jamomerstva s »Teodolit«-om in jamskim kompasom, dober risar ter popolno znanje slovenskega jezika. Samci imajo prednost. Ponudbe je nasloviti z navedbo plačilnih zahtev, starosti, stanom (samec ali poročen) ter s prepisi pričeval, ki se ne vrnejo, na rudniško ravnatelstvo Zagorje ob Savi.

zdajatelj: Ivan Milnar.

Prepričajte se sami, najcenejši da kupite: najsolidnejši

SUKNO, vsake vrste za gospode in dame, OBLEKE za gospode in dečke, obleke za delavce od K 950— naprej.

KROJASKE POTREBSCINE pri tvrdki

Ivan Mastnak, Celle, Kralja Petra cesta št. 15, Celle.

Istotem se izdelujejo obleke po najnovejši modi. Izvršitev točno in solidno.

Tovarna Barva vsakovršino — blago.

JOS. REICH Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Podružnice: Kočevje

Maribor Gosposka ul. 38. Glavni trg št. 39.

Novomesto

„Pošljite naročnino!“